

Kinnitatud direktori käskkirjaga 15.04.2026 nr 1.1-3/2026/13-1

VILUSTE KOOLI LASTEAIA ÕPPEKAVA

Viluste Kool

Sisukord

1.ÕPPEKAVA ÜLDOSA	3
2.VILUSTE KOOLI LASTEAIA LIIK JA ERIPÄRA.....	3
3.ÕPPE- JA KASVATUSTEgevuse EESMÄRGID NING PÕHIMÕTTED	4
3.1.Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid.....	4
3.2.Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõtted	4
4.ÕPIKÄSITLUS NING ÕPI- JA KASVUKESKKOND	5
4.1.Õpikäsitlus.....	5
4.2.Õpi- ja kasvukeskkond ning selle kujundamise põhimõtted.....	5
5.ÕPPE- JA KASVATUSTEgevuse KORRALDUS.....	6
5.1.Õppeaasta	6
5.2.Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine	6
5.3.Rühma päevakava	6
5.4.Lapse individuaalse arengu toetamiseks kohaldatavad erisused.....	7
6.EELDATAVAD ÜLDOSKUSED KOOLIEELSES EAS	7
6.1.Mänguoskused.....	8
6.2.Tunnetus- ja õpioskused.....	8
6.3.Sotsiaalsed oskused.....	9
6.4.Eneseregulatsiooni oskused.....	9
7.VALDKONDADE ÕPPE-JA KASVATUSTEgevuse PÕHIMÕTTED NING EELDATAVAD ARENGUTULEMUSED	10
7.1.Lõimitud õpe- ja kasvatustegevused	10
7.2.Valdkond: Mina ja keskkond	10
7.3.Valdkond: Keel ja kõne.....	11
7.4.Valdkond: Matemaatika	12
7.5.Valdkond: Kunst	13
7.6.Valdkond: Muusika.....	14
7.7.Valdkond: Liikumine	14
8.LAPSE ARENGU HINDAMINE JA TOETAMINE	15
8.1.Lapse arengu hindamise ja toetamine põhimõtted.	15
9.ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD	15

1. ÕPPEKAVA ÜLDOSA

Viluste Kooli lasteaia õppekava on õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mille koostamisest ja arendamisest võtavad osa lasteaia pedagoogid (sh logopeed), kaasates lapsevanemaid. Lasteaia õppekava kinnitab kooli direktor, kuulates ära õppe- ja kasvatussega seotud töötajate ja hoolekogu arvamuse.

Viluste Kooli lasteaia õppekavas on esitatud:

- lasteaia eripära ning õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid;
- õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise korraldus ja põhimõtted;
- õpi- ja kasvukeskkonna kujundamise põhimõtted;
- kolmeaastase lapse ja kuue- kuni seitsmeaastase lapse eeldatavad üldoskused ning kuue- kuni seitsmeaastase lapse eeldatavad arengutulemused;
- lapse arengu hindamise ja toetamise põhimõtted ja dokumenteerimine ning meetodid ja vahendid lapse arengu hindamiseks, jälgimiseks ja analüüsimiseks;
- vanematega tehtava koostöö põhimõtted ja korraldus;
- õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

2. VILUSTE KOOLI LASTEAIA LIIK JA ERIPÄRA

- Lasteaed on koolieast noorematele lastele hoidu ja alushariduse omandamist võimaldav õppeasutus, mis toetab perekonda lapse kasvatamisel ja õpetamisel.
- Lasteaed on munitsipaalõppeasutus, mis juhindub oma tegevusel haridusseadusest, kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest, teistest lasteaia tööd reguleerivatest seadustest ja õigusaktidest ning Viluste Kooli põhimäärusest.
- Õppe- ja kasvatustöö läbiviimise aluseks lasteaias on käesolev õppekava, mis on koostatud lähtuvalt Alushariduse riiklikust õppekavast.
- Lasteasutuse tegevuspiirkonnaks on Räpina valla territoorium. Lasteaed on avatud kell 7.00 – 18.00.
- Traditsiooniliselt on lasteaia nimetus olnud Õnneseen ning seda nimetust kasutatakse mitteametlikult ka hetkel lasteaia dokumentides, tutvustamisel ja üritustel.
- Lasteaias on kaks liitühma lastele vanuses 1,5 -7 aastat: Õnneseen ja Õnnetriin.

- Liitühm võimaldab lapsel iga päev suhelda erinevas vanuses lastega, mis igati soodustab lapse sotsiaalset arengut. Liitühmas õpivad lapsed kannatlikkust, arusaamist, sest esmajärjekorras vajavad abi väiksemad, vanemad saavad võimaluse abistada endast nooremaid.

- Õppe-kasvatustöö toimub eesti keeles.

- Õppe- ja kasvatustegevus toimub erinevaid valdkondi lõimides läbi teema- ja projektõppe. Nii teema- kui projektõppe korral toimub õpetus mängu ja mänguliste tegevuste kaudu. Õpetajad ja lapsed avastavad ning mõtestavad teema lahti üheskoos. Teema arengut juhivad lapse huvi. Teematöö põhineb laste enda mõtlemisel, uurimisel ja varasematel kogemustel ning nende kasutamisel. Õpetaja aitab lapsi selles protsessis, sekkudes teadlikult laste maailma ja püüdes aidata lastel mõista valitud teemade sisusid.

- Igal õppeaastal on õppe- ja kasvatustegevust läbiv peateema, millest lähtuvalt organiseeritakse õppekäike, mängupidusid, näituseid, teemanädalaid,

koostatakse/valmistatakse õppe- ja mänguvahendeid, kirjutatakse projekte ning täiendatakse tegevuskeskusi.

- Lasteaia eripäraks on, et alates 2001. a kuulub lasteaed Tervist Edendavate Lasteaedade võrgustikku ja Võro Instituudi Keelepesä programmi.
- Tervisekasvatus lähtub kolmest põhimõttest:
 - 1) Lapse arengule ja tervisele soodsate tingimuste loomine - eakohane päevakava, küllaldane liikumine värskes õhus ja tervislik toit.
 - 2) Tervislike harjumuste kujundamine, lapse arusaamine tervise hoidmise vajalikkusest ja võimalustest.
 - 3) Koostöö arendamine ja tugevdamine laste, lasteaia personali ja lastevanemate vahel tervislike harjumuste kujundamisel.
- Teiseks eripäraks on õpetaja autonoomsus kasutada õppe- ja kasvatustegevuse rikastamiseks erinevaid õpetamismetoodikaid, lähtudes oma rühma koosseisust ja laste vanuselisest eripäradest.
- Kolmandaks eripäraks on liitühm, mis võimaldab lapsel iga päev suhelda erinevas vanuses lastega, mis igati soodustab lapse sotsiaalset arengut. Liitühmas õpivad lapsed kannatlikkust, arusaamist, sest esmajärjekorras vajavad abi väiksemad, vanemad saavad võimaluse abistada endast nooremaid.
- Lasteaia põhiväärtusteks on: *TURVALISUS, HOOLIVUS, USALDUSLIKKUS, KOOSTÖÖ, SALLIVUS.*

3. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID NING PÕHIMÕTTED

3.1.Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid

- Õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärk on tagada lapse igakülgne ja järjepidev areng koostöös koduga.
- Üldeesmärgist lähtuvalt toetatakse lapse üldoskuste ja valdkondlike oskuste kujunemist ning arengut, et luua kuni kolmeaastase lapse puhul eeldused hakkamasaamiseks lasteaias ning kolme- kuni seitsmeaastase lapse puhul eeldused põhihariduse omandamiseks ja edasijõudmiseks igapäevaelus.

3.2.Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõtted

Õppe- ja kasvatustegevuse organiseerimisel:

- selgitatakse välja lapse arengutase, millest lähtutakse tegevuste eesmärkide seadmisel ning tegevuste planeerimisel;
- tagatakse igale lapsele eduelamus;
- toetatakse lapse loovust, huvi ja omaalgatust;
- luuakse turvaline, hooliv, kiusamisvaba ja koostöine õhkkond;
- väärtustatakse demokraatlikke suhteid ning lugupidamist enda ja teiste suhte;
- lõimitakse erinevaid valdkondi ja tegevusi, võimaldades vabamängu, katsetamist, liikumist, muusikat ja teisi aktiivset õppimist ning loovust toetavaid meetodeid nii individuaalsetes tegevustes kui ka grupis;
- väärtustatakse eesti kultuuritraditsioone ning arvestatakse teiste kultuuride eripäraga;
- toetatakse mitmekeelsest perest pärit lapse keelelist arengut mitme keele kasutajana ning märgatakse ja toetatakse last erinevates keelekasutusolukordades;

- kasutatakse digitehnoloogia võimalusi õppe- ja kasvatustegevuse rikastamiseks. Kõik töötajad panustavad lapse arengu toetamiseks ja tema potentsiaali parimaks avaldumiseks.

4. ÕPIKÄSITLUS NING ÕPI- JA KASVUKESKKOND

4.1.Õpikäsitlus

Õppimise psühholoogiliseks aluseks on kogemus, mille laps omandab vastastikuses toimes füüsilise, vaimse ja sotsiaalse keskkonnaga. Õppimine ja õpetamine toimuvad üldõpetuse põhimõtetel lapse lähima arengu tsoonis. Õppekavas käsitatakse õppimist väljundipõhiselt, rõhutades muutusi lapse käitumises, teadmistes, hoiakutes ja oskustes, väärtustades õppeprotsessi. Õppe- ja kasvatustegevus on tervik, mille organiseerimisel võetakse arvesse lapse:

- 1) füüsilist, kognitiivset, emotsionaalset ning sotsiaalset arengut ja võimeid;
- 2) kultuurilist ja keelelist tausta;
- 3) huvisid ja vajadusi.

Laps on õppe- ja kasvatustegevuses aktiivne osaleja. Last kaasatakse tegevuste kavandamisse, võimaldatakse teha valikuid ning julgustatakse tehtut analüüsima. Väärtustatakse lapse loovust, omaalgatust ja ettevõtlikkust. Lapsega tegelevate täiskasvanute ülesanne on olla lapse arengu suunaja, toetaja ja juhendaja ning kujundada lapse arengut toetav keskkond.

4.2.Õpi- ja kasvukeskkond ning selle kujundamise põhimõtted

Õpi- ja kasvukeskkond on last ümbritseva vaimse, sotsiaalse, füüsilise ja digitaalse keskkonna kooslus, milles laps areneb ja õpib. Õpi- ja kasvukeskkond toetab lapse positiivse enesehinnangu kujunemist ja lapse arenemist iseseisvaks, algatusvõimeliseks ja aktiivseks õprijaks. Õpi- ja kasvukeskkond kannab alushariduse alusväärtusi.

Õpetajad loovad õpi- ja kasvukeskkonna koostöös laste, abiõpetaja ja teiste töötajatega, kaasates vajadusel vanemaid. Õpi- ja kasvukeskkonna kujundamisel lähtutakse laste vanusest ja vajadustest ning õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidest ja sisust.

Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

- lähtutakse lapse heaolust, ühistele väärtustele tuginevatest kokkulepetest ning lastehoiu ja lasteaia tavadest;
- luuakse usaldav, sõbralik, pinge- ja vägivallavaba õhkkond;
- suunatakse lapsi üksteisega arvestama, üksteist toetama ja koostööd tegema;
- väärtustatakse ja tunnustatakse ideede ning arvamuste paljusust;
- tagatakse aeg mõtestamiseks, mõttevahetuseks ja tagasisideks;
- kujundatakse heatahtlik ja avatud suhtumine erinevustesse ning kõikidele lastele tagatakse võrdsed võimalused;
- kohandatakse tegevusi, õpet ja õppematerjale paindlikult, võimaldatakse valikute tegemist ning luuakse võimalused aktiivseks osaluseks;
- tehakse koostööd vanematega.

Füüsilise keskkonna kujundamisel:

- tagatakse turvalisus;
- tehakse õppeprotsess nähtavaks;

- tagatakse õppe- ja mänguvahendite kättesaadavus ja mitmekesisus;
- luuakse võimalusel füüsiline keskkond, mis on lihtsasti ümberkohaldatav, paindlik ning aktiivset liikumist võimaldav liigendatud rühmaruum, mis võimaldab tegutseda alarühmades ja pakub võimalusi omaette olemiseks;
- luuakse võimalused mängimiseks ja aktiivseks liikumiseks ruumides ja õues.

Õppe- ja kasvatustegevusi viiakse läbi lasteaia siseruumides ning õues, samuti väljas pool lasteaeda.

5. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDUS

5.1.Õppeaasta

Viluste Kooli lasteaed korraldab õppe- ja kasvatusprotsessi õppeaasta kaupa. Õppeaasta algab kalendriaasta 1. septembril ja kestab järgneva kalendriaasta 31. augustini. Aktiivne õppeprotsess kestab kalendriaasta 1. septembrist järgneva aasta 31. maini. Suvekuudel toimub õpitu kordamine ja kinnistamine. Pearõhk on mängulistel tegevustel on õues.

5.2.Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine

- Rühma õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimisel tuginetakse aasta- ja nädalaplaanidele ning arvestatakse lasteaia päevakavaga.
- Õppe- ja kasvatustegevus toimub läbi igapäevatoimingute, laste mängu ning kavandatud ja spontaanselt tekkivate tegevuste. Õppe- ja kasvatustegevuses võimaldatakse lastel tegutseda muu hulgas nii individuaalselt kui ka väikestes gruppides. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja käsitletava teemasisu valikul lähtutakse lapsest, alushariduse alusväärtustest, last ümbritsevast keskkonnast ning põhimõttest lähemalt kaugemale, üksikult üldisemale.
- Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine, rakendamine, hindamine ja arendamine on paindlik ning põhineb pedagoogilisel dokumenteerimisel (edaspidi *dokumenteerimine*). Dokumenteerimise käigus tehakse nähtavaks õppe- ja kasvatustegevuse seos õppekavaga, eesmärgid, tegevused, teemakäsitus ning kokkuvõtte eesmärkide saavutamise, samuti õppimise protsess (kogemused, tegevused) ja laste kognitiivne potentsiaal (arutlusoskus, väljendatud seisukohad, teadmised).
- Õppe- ja kasvatustegevuse koha valikul arvestatakse õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega, erinevate valdkondade lõiminguga, tegevusteks vajalike vahenditega ning õpetajate, abiõpetajate või teiste töötajate kaasamisega õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimisel. Õpitavaga tutvutakse võimalusel selle loomulikus keskkonnas.

5.3.Rühma päevakava

Tegevus	Aeg
Laste vastuvõtt	07:00- 08:15
Individuaaltegevus, mäng, vabategevus	07:00- 08:25
Hommiikusöök	08:30

Tegevus	Aeg
Lõimitud õppetegevused	09.05- 10:45
Õues viibimine	11.00- 12.15
Lõunasöök	12:30
Puhkeaeg	13.00- 15:00
Õhtuode	15:30
Vaba tegevus, mäng, individuaalne tegevus, laste kojuminek	16:00- 17:45
Maja sulgemine	18:00

5.4.Lapse individuaalse arengu toetamiseks kohaldatavad erisused

- Kokkuleppel vanemaga võib teha lapse individuaalse arengu toetamiseks kohandusi õppe- ja kasvatustegevuse sisus ja korralduses ning õpi- ja kasvukeskkonnas.
- Lapse individuaalse arengu jälgimise kaardile kantakse info lapse toe vajaduse väljaselgitamiseks läbiviidud hindamiste, rakendatud tugimeetmete ja nende tulemuslikkuse kohta ning seatakse arengueesmärgid toetamist vajavates valdkondades.
- Vajadusel koostab õpetaja koostöös abiõpetaja, tugispetsialisti, tugiteenuste koordineeri ja vanemaga lapsele riikliku õppekava alusel individuaalse arenduskava. Vähe- malt üks kord õppeaastas tehakse koostöös tugispetsialistide ning vanemaga kokkuvõtte individuaalse arenduskava rakendumisest, arengukeskkonna sobilikkusest, arengueesmärkide saavutamisest ning lapse edasistest vajadustest.
- Lapse, kelle kodune keel ei ole eesti keel, eesti keele omandamist toetatakse vajadusel eraldi eesti keele arengu toetamiseks mõeldud tegevuste kaudu.
- Eesti keele oskuse toetamisel ja õppe eeldatavate tulemuste kavandamisel arvestatakse lapse arengutaset ning vanust.

Perekonnal on esmane roll lapse kasvataja ning õpetajana. Lasteaed toetab ja abistab selles suhtes perekonda. Nii õpetaja, kui lapsevanema eesmärgiks on lapse arendamine ja õpetamine vastavalt tema eale ning individuaalsetele iseärasustele, et tulemus oleks maksimaalne.

- Lasteaia töötajad ning vanem teevad koostööd lapse arengu ja tervise toetamiseks. Koostöö põhineb vastastikusel usaldusel ja lugupidamisel.
- Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisesse ja läbiviimisesse kaasatakse võimalusel vanemaid. Vanemaid teavitatakse õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtetest ning alushariduse alusväärtustest.
- Õpetaja ja abiõpetajad ning vanem vahetavad regulaarselt informatsiooni lapse arengust, õppimisest ja tervisest ning vanem on kaasatud lapse arengut puudutavate otsuste tegemisse ja nende rakendamisse.
- Õpetaja ja abiõpetajad koostöös tugiteenuste koordineerijaga, loovad vanemale võimalused saada tuge ja nõu lapse arengu toetamise küsimustes.

6. EELDATAVAD ÜLDOSKUSED KOOLIEELSES EAS

Koolieelse lasteasutuse riiklikus õppekavas eristatakse nelja üldoskuste rühma:

- mänguoskused;
- tunnetus- ja õpioskused;
- sotsiaalsed oskused;
- eneseregulatsiooni oskused

Üldoskuste kujunemist toetatakse kõigi tegevuste kaudu, lõimides erinevaid valdkondi ja kasutades erinevaid õppeviise. Kuni kolmeaastaste laste puhul esitatakse kõik arengutulemused üldoskuste põhisel. Riikliku õppekava läbimisel omandatud üldoskused on aluseks põhikooli riiklikus õppekavas toodud üldpädevuste ja ennast reguleeriva õppija kujunemisele.

6.1.Mänguoskused

Mäng on eelkooliealise lapse põhitegevus. Mänguoskustest sõltub, kuidas kasutab laps mänguasju, missugused on mängu süžeed, mängu loogilisus ja mil määral kajastub mängudes hiljuti õpitu. Mängu käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet, uusi oskusi, peegeldab tundeid ja soove, õpib suhtlema, omandab kogemusi ja käitumisreegleid. Mänguoskus on kõigi üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse eri valdkondade oskuste ja teadmiste alus.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kolmeaastane laps:

- tunneb huvi maailma vastu ja uurib seda erinevate meeltega;
- suudab huvipakkuvale tegevusele vastavalt oma arengutasemele keskenduda;
- mõistab lihtsamat kõnet;
- valdab eneseväljenduseks vajalikku sõnavara;
- väljendab end kõnes teistele arusaadavalt ja osaleb vestluses;
- suudab keskenduda lühikeste lugude jälgimisele;
- oskab leida võrdluse alusel objektides ühiseid ja erinevaid tunnuseid;
- oskab objekte ühe tunnuse alusel rühmitada;
- suudab järgida lihtsat juhust;
- oskab detailidest lihtsa terviku kokku panna.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- tunneb rõõmu mängust ning on suuteline mängule keskenduma;
- rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast; algatab erinevaid mängu ja arendab mängu sisu;
- täidab mängudes erinevaid rolle;
- järgib mängureegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada;
- suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele;
- tunneb rõõmu võidust ja suudab taluda kaotust võistlusmängus;
- kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid.

Laste mängud on jaotatud loov- ehk vabamängudeks (rolli-, ehitus- ja lavastusmängud) ja reegli- ehk valmismängudeks (õppe-, laulu-, liikumis- ja võistlusmängud).

6.2.Tunnetus- ja õpioskused

Tunnetusoskus on oskus tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse – taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni. Õpioskus on lapse suutlikkus oma tunnetusprotsesse

õppimise eesmärgil kasutada – hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kolmeaastane laps:

- tunneb huvi maailma vastu ja uurib seda erinevate meeltega;
- suudab huvipakkuvale tegevusele vastavalt oma arengutasemele keskenduda;
- mõistab lihtsamat kõnet;
- valdab eneseväljenduseks vajalikku sõnavara;
- väljendab end kõnes teistele arusaadavalt ja osaleb vestluses;
- suudab keskenduda lühikeste lugude jälgimisele;
- oskab leida võrdluse alusel objektides ühiseid ja erinevaid tunnuseid;
- oskab objekte ühe tunnuse alusel rühmitada;
- suudab järgida lihtsat juhust;
- oskab detailidest lihtsa terviku kokku panna.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- suudab huvipakkuvale tegevusele keskenduda; saab kuuldust aru, reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi;
- suudab täita kahe-kolmeosalist igapäevast juhust või korraldust;
- esitab küsimusi, arutleb ja oskab oma mõtteid arusaadavalt väljendada;
- oskab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel rühmitada;
- saab aru lihtsamatest seostest, tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna;
- kasutab õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades;
- kasutab sobivaid vahendeid ja võtteid probleemilahenduseks.

6.3.Sotsiaalsed oskused

Sotsiaalsete oskuste all mõistetakse lapse oskusi teistega suhelda, tajuda nii iseennast kui ka partnereid, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ning lähtuda eetilistest tõekspidamistest.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kolmeaastane laps:

- oskab ennast ja teisi väliste tunnuste kaudu kirjeldada;
- on huvitatud mängukaaslastest ja püüab nendega arvestada;
- osaleb täiskasvanuga ühistegevustes;
- saab aru lihtsamatest rühma kokkulepetest;
- loob sõprussuhteid lastega, kellega on tihti koos;
- jagab mõnikord asju ka teistega;
- algatab teiste laste ja täiskasvanutega suhtlust;
- oskab väljendada oma vajadusi ja soove.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- tunneb huvi teiste vastu, oskab luua sõprussuhteid ja tahab ning julgeb suhelda; püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses;
- oskab kaaslastega arvestada ja teha koostööd ning osutab ja küsib vajadusel abi;
- teeb vahet sobiva ja ebasobiva käitumise vahel, valib sobiva käitumisviisi vastavalt olukorrale ning mõistab oma käitumise tagajärgi;
- järgib kokkulepituid reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme;
- mõistab, et inimesed võivad olla erinevad;
- osaleb ja teeb ettepanekuid otsustusprotsessides;
- suudab uudsetes olukordades toime tulla vajadusel täiskasvanu juhiseid järgides.

6.4. Eneseregulatsiooni oskused

Eneseregulatsiooni oskused on oskused, mis võimaldavad suunata oma tähelepanu, kasutada töömälu, pidurdada hetkeimpulsse ning kavandada oma käitumist vastavalt olukorrale. Eneseregulatsiooni oskused võimaldavad lapsel olukordadele paindlikult reageerida, erinevaid seoseid märgata ja lahendusi leida.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kolmeaastane laps:

- tuleb toime vanematest eemalolekuga;
- tuleb toime ühelt tegevuselt teisele üleminekuga;
- suudab täiskasvanu toel lühikest aega soovitud edasi lükata ja oma käitumist pidurdada;
- suudab täiskasvanu toel tulla toime tugevate tunnetega;
- saab suures osas hakkama igapäevase eneseteenindamisega;
- paneb pärast tegevusi täiskasvanu juhendamisel asjad oma kohale.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- suudab oma emotsioone kirjeldada ning sobival viisil väljendada;
- kavandab, algatab ja korraldab mängu ja igapäevategevusi ning viib alustatud tegevused lõpuni;
- suudab pingutust nõudva tööülesande kallal iseseisvalt ja grupis sihipäraselt tegutseda;
- oskab erinevates olukordades sobivalt käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele;
- oskab täiskasvanu toel vajadusel kasutada vaimset tasakaalu ja rahunemist soodustavaid tegevusi;
- saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused.

7. VALDKONDADE ÕPPE-JA KASVATUSTEGEVUSE PÕHIMÕTTED NING EELDATAVAD ARENGUTULEMUSED

7.1. Lõimitud õpe- ja kasvatustegevused

Õppe- ja kasvatustegevuse seob tervikuks lapse elust ja ümbritsevast keskkonnast tulenev temaatika. Õppesisu ja –tegevuste lõimisel lähtume üldõpetuslikust põhimõttest.

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, sisu, kavandamine ja korraldus ning lapse arengu eeldatavad tulemused on esitatud kuues valdkonnas:

- 1) mina ja keskkond;
- 2) keel ja kõne;
- 3) matemaatika;
- 4) kunst;
- 5) muusika;
- 6) liikumine.

7.2. Valdkond: Mina ja keskkond

Valdkond Mina ja keskkond õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtteks on:

- toetada last iseenda ja ümbritseva keskkonna tundma õppimisel ja mõistmisel;
- suunata last ümbritsevat keskkonda mängu ja igapäevatoimingute kaudu märkama, uurima ja kogema;

- suunata last küsimusi esitama, probleeme püstitama, teemakohaselt arutlema, vastuseid leidma ning märgatust ja kogetust järeldusi tegema;
- suunata last keskkonda hoidvalt ja turvaliselt käituma ning materjale ja vahendeid säästlikult kasutama;
- suunata last keskkonda, enda ja kaaslaste kultuuri ja traditsioone ning tervist väärtustama;
- suunata last märkama ja mõistma sotsiaalse keskkonna, loodus-, tehis ning digikeskkonna erinevusi.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- oskab tutvustada ja kirjeldada iseennast, enda omadusi ning huvisid;
- oskab nimetada kehaosade nimetusi, teab nende vajalikkust ja mille poolest erinevad privaatsed kehaosad teistest;
- oskab kirjeldada oma kodu, perekonda ja peretraditsioone;
- oskab nimetada ja kirjeldada erinevaid ameteid;
- oskab nimetada Eesti riiklikke sümboleid, rahva- ja kultuuritraditsioone ning olulisemaid kultuuritegelasi;
- saab aru, et inimesed on erinevad ning neil on erinevad vajadused ja kultuuritraditsioonid;
- oskab ebameeldivates või ebaturvalistes olukordades turvaliselt käituda ning vajadusel abi kutsuda;
- oskab kirjeldada, kuidas ümbritsev keskkond ja inimeste käitumine võib mõjutada tervist ning teab, kuidas oma tervist hoida;
- oskab selgitada, mida on vaja teha selleks, et hoida hammaste tervist;
- oskab selgitada, miks on oluline järgida igapäevaelus isikliku hügieeni põhimõtteid;
- märkab ja kirjeldab enda ja teiste tegevuse mõju keskkonnale ning käitub keskkonda säästvalt;
- tunneb oma kodukoha eripära ja oskab kirjeldada kodukoha loodust;
- oskab kirjeldada loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites;
- oskab kirjeldada loodusnähtusi ja selgitada ilmastikunähtuste sõltuvust aastaegadest;
- oskab kirjeldada võimalikke ohte seoses keskkonnaga, erinevate tegevustega ja olukordadega;
- oskab liikluses ohutult käituda;
- oskab kirjeldada, tervisliku ja mitmekesine toitumise põhimõtteid ning teab, miks need on olulised tervise hoidmisel;
- oskab selgitada, miks piisav puhkamine, uni ja kehaline aktiivsus on olulised tervise hoidmisel;
- oskab kirjeldada, miks vägivald ja kiusamine ei ole lubatud käitumine;
- oskab selgitada raha otstarvet;
- teab digitehnoloogia ja interneti turvalise ja eesmärgipärase kasutamise põhimõtteid ning oskab nimetada ohtusid digikeskkonnas;
- oskab digivahendeid eesmärgipäraselt, heaperemehelikult ja loovalt kasutada ning juhtida lihtsamaid robotikaseadmeid.

7.3.Valdkond: Keel ja kõne

Valdkond Keel ja kõne õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

- luua lapsele võimalused keelt kuulata ja aktiivselt kasutada õppe- ja kasvatustegevustes ja igapäevatoimingutes, arvestades lapse keeleoskuse taset ja vanust;

- luua lapsele võimalusi eesti keele, oma emakeele ja teiste keelte ning kultuuridega tutvumiseks;
- pöörata tähelepanu erinevate meelte kaasamisele ja näitlikustamisele kasutades miimikat, kehakeelt, žeste, intonatsiooni, muusikat, rütmi, liikumist ja näitlikke vahendeid;
- suunata last õpitut kordama erinevates kontekstides, olukordades ja suhtlussituatsioonides, sealhulgas väljaspool lastehoidu ja lasteaeda;
- õpetada last suhtlemisel keele- ja kõnevahendeid kasutama;
- suunata last ettelugemise, raamatu illustratsioonide vaatamise, jutustamise, dramatiseerimise, joonistamise, oma raamatute koostamise kaudu kirjandust mõistma ja hindama;
- toetada lapse lugemishuvi ja lugemis- ning kirjutamisvalmiduse kujunemist žanriliselt mitmekesiste ja pildirikaste raamatute ettelugemise ning õppe- ja mänguvahendite, sealhulgas meediumide ja digivahendite kasutamise kaudu;
- toetada lapse huvi ja väärtushinnangute kujunemist suulise ja kirjaliku kultuuripärandi kaudu.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel, arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga;
- saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida;
- oskab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda;
- oskab jutustada pildi, kuuldu teksti või oma kogemuse alusel, anda edasi põhisisu ja olulised detailid ning vahendada seejuures oma ja teiste tegelaste tundeid;
- kasutab kõnes aktiivselt liitlauseid;
- valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab vajadusel ise sõnu moodustada;
- oskab oma kõnes ning etteöeldud sõnade kordamisel hääldada õigesti kõiki emakeele häälikuid;
- tunneb tähti, suudab lugeda kokku 1–2-silbilisi sõnu;
- oskab kirjutada 1–2-silbilisi lihtsamaid sõnu õigesti järjestatud ühekordsete joonistähedega;
- teab peast emakeelseid luuletusi ja laule.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane eesti keelt teise keelena kõnelev laps:

- mõistab tuttavalt teemal ja igapäevasuhtluses kasutatavat eesti keelset kõnet;
- tunneb ära ja mõistab õppe- ja kasvatustegevuse käigus omandatud sõnu ja keelelisi konstruktsioone ning kasutab neid oma kõnes;
- saab aru õpitud sõnavara piires korraldusest, mis on vajadusel žesti või viiepega toetatud, ja toimib vastavalt;
- saab aru lihtsast küsimusest ning vastab õpitud sõnavara ja grammatiliste konstruktsioonide piires;
- kasutab kõnes sobivaid eestikeelseid viisakusväljendeid;
- suudab korrata võrdleva hääldamise abil ja vajadusel žesti või viiepega toetatud erineva häälikupikkusega sõnu;
- tunneb eesti keele tähestikku, suudab kokku lugeda 1–2-silbilisi sõnu;
- oskab kirjutada vähemalt 1–2-silbilisi lihtsamaid sõnu õigesti järjestatud ühekordsete joonistähedega;
- teab peast eestikeelseid luuletusi ja laule.

7.4.Valdkond: Matemaatika

Valdkond Matemaatika õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

- suunata last matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes märkama, ümbritsevat keskkonda matemaatiliselt kirjeldama, esemeid järjestama, rühmitama ja loendama ning nähtuste ja esemete maailma korrastama ja kujundama;
- suunata last ajas ja ümbritsevas keskkonnas orienteeruma ning vastavaid mõisteid oma tegevuse kirjeldamiseks kasutama;
- seostada mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud matemaatikaga, suunata last nende tegevuste käigus kasutama erinevaid aistinguid – kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut;
- toetada lapse üldistamisoskuse kujunemist ja erinevate mõistete omandamist läbi objektide sarnaste ning erinevate tunnuste ja omaduste vaatlemise, võrdlemise, kirjeldamise ja sõnastamise.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- oskab määrata esemete hulga ühiseid tunnuseid ja jaotada esemeid hulkadesse, arvestades samaaegselt kahte tunnust;
- oskab võrrelda hulki, kasutades mõisteid rohkem, vähem, võrdselt;
- oskab 12 piires loendamise teel kindlaks teha esemete arvu, teab arvude 1–12 järjestust, tunneb numbrimärke ning oskab neid kirjutada;
- oskab liita ja lahutada viie piires ning tunneb märke +, -, =;
- oskab koostada kahe esemete hulga järgi matemaatilisi jutukesi;
- oskab järjestada kuni viiete esete suuruse järgi (pikkus, laius, kõrgus jm);
- oskab kasutada õigesti mõisteid eile, täna, homme, enne, praegu, varem-hiljem, noorem-vanem;
- orienteerub ruumis, õuealal ja paberil ning oskab määrata eseme asukohta teise eseme suhtes – all, peal, kohal, keskel, äärel, vasakul, paremal;
- oskab määrata kellaaega täistundides;
- oskab nimetada nädalapäevi, kuid, aastaaegu õiges järjestuses;
- oskab nimetada oma sünnikuud ja -päeva;
- teab enamkasutatavaid raha- ning mõõtühikuid (euro, sent, meeter, liiter, kilogramm) ja seda, kuidas ning kus neid ühikuid kasutatakse;
- oskab mõõta esemete pikkust kokkulepitud mõõtühikuga (samm, pulk, nööri vms);
- tunneb ära ringi, kolmnurga, nelinurga, kera ja kuubi ning oskab neid kirjeldada;
- märkab ümbritsevas keskkonnas mustreid, rütme ja kordusi, oskab neid loogiliselt jätkata ja luua.

7.5.Valdkond: Kunst

Valdkond: Kunst õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

- luua lapsele võimalused kogeda elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning väljendada end visuaalselt;
- toetada lapse loovat eneseväljendust, katsetamist ja lahenduste leidmist;

- luua lapsele võimalused erinevate materjalidega tutvumiseks, nende tunnetamiseks ning omaduste tundma õppimiseks ja kasutamiseks, kombineerides olemasolevaid oskusi uutega;
- luua lapsele võimalused esteetilise kunsti, visuaalse kultuuri ja kultuuripärandi kogemiseks;
- seostada mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud kunstiga, suunata last nende tegevuste käigus kasutama erinevaid aistinguid – kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- oskab leida ümbritseva vaatlemisel detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid ning kujutab ümbritsevat vabalt valitud ja isikupärasel viisil;
- oskab mitmekülgseid kunstitehnikaid, -materjale ja -vahendeid kasutades väljendada meeleolusid ja kujutlusvõimet;
- kasutab erinevaid vahendeid ja võtteid ohutult ning sihipäraselt;
- oskab esitleda oma kunstitööd ja arutleda kaaslaste kunstitööde üle;
- oskab kavandada ja teostada kaaslastega ühist kunstitööd;
- vaatleb kunstiteoseid ja oskab kogetust vestelda;
- kasutab kunsti õpi- ja kasvukeskkonna kujundamisel;
- oskab luua digitaalset sisu (näiteks foto, heli, video).

7.6.Valdkond: Muusika

Valdkond Muusika õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

- luua lapsele võimalused tunda rõõmu laulmisest, liikumisest, muusika kuulamisest, pillimängust ja ühisest musitseerimisest;
- julgustada last kasutama oma kujutlusvõimet musitseerimisel, muusikast vestlemisel ning muusikalisel liikumisel, toetada last oma mõtete ja tunnete väljendamisel läbi muusikalise tegevuse;
- luua lapsele võimalused erinevate muusikaliste väljendusvormide ja pärimusliku muusika kogemiseks;
- tutvustada lapsele Eesti muusikalist pärandit.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- oskab laulda eakohaseid laule kaaslastega ja üksi;
- suudab laulu või muusikapala tähelepanelikult kuulata ning kuulatud muusikat iseloomustada;
- eristab tämbri ja kõla järgi õpitud pille;
- oskab mängida eakohastel pillidel õpitud lauludele, riimidele ja instrumentaalpaladele lihtsaid kaasmänge üksi ja koos kaaslastega;
- oskab liikuda vastavalt muusika rütmile ja meeleolule;
- oskab tantsida eakohaseid tantse üksi ja koos kaaslastega;

- oskab väljendada ennast loovalt muusikalis-rütmilise liikumise kaudu, kasutades liikumisel erinevaid liigutusi, tantsusamme, vahendeid.

7.7.Valdkond: Liikumine

Valdkond Liikumine õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

- luua lapsele tingimused ja võimaldada aktiivset tegutsemist üksi ja rühmas, et laps tunneks rõõmu igapäevasest liikumisest erinevates keskkondades ja tingimustes;
- rikastada lapse tegevusvõimalusi erinevate arendavate liikumistegevustega;
- suunata lapse üld- ja peenmotoorika, põhiliikumiste ja kehaliste võimete arengut läbi erinevate liikumistegevuste, spordialade ja tantsu;
- suunata last igapäevastes käelistes tegevustes ja harjutustes sooritamisel kasutama mõlemat kätt, täpsust nõudvas tegevuses domineerivat kätt;
- tagada lapse liikumisoskuste ja kehaliste võimete arengut igapäevaste liikumist nõudvate tegevuste (näiteks matkade, vaba aja mängude, jalutuskäikude) ja juhendatud eakohaste liikumistegevuste kaudu.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- suudab pingutada ja keskenduda sihipärasele kehalisele tegevusele;
- peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutus- ja mängureeglitest, valib liikumiseks ja mängudeks sobivad paigad ja vahendid;
- sooritab põhiliikumisi pingevabalt nii, et liigutused on koordineeritud;
- oskab sooritada osavust, vastupidavust, painduvust, tasakaalu, kiirust ja jõudu arendavaid harjutusi ning tegevusi;
- suudab säilitada tasakaalu paigal olles ja liikumisel;
- oskab sooritada harjutusi õpetaja selgituste järgi ja ise harjutusi ette näidata;
- oskab sooritada koos kaaslasega rütmiliikumisi;
- oskab liikuda vastavalt rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga;
- oskab kasutada liikumisel erinevaid vahendeid;
- oskab mängida erinevaid liikumis- ja sportlike elementidega mängu;
- oskab nimetada erinevaid igapäevaseid liikumisvõimalusi ja spordialasid.

8. LAPSE ARENGU HINDAMINE JA TOETAMINE

8.1.Lapse arengu hindamise ja toetamine põhimõtted.

- Lapse arengu hindamine (edaspidi *hindamine*) on oluline lapse eripära mõistmiseks, lapsele vajaliku toe väljaselgitamiseks, arengu ja positiivse enesehinnangu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse kavandamiseks koostöös lapse ja vanemaga.
- Hindamine on igapäevane osa õppe- ja kasvatustsüklist. Hindamisel jälgivad ja analüüsivad õpetajad ja lapsehoidjad lapse arengut nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka õppe- ja kasvatustegevustes.

- Hindamise aluseks on lapse eeldatavad arengutulemused üldoskustes ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades. Vanemale tutvustatakse lapse arengu hindamise põhimõtteid ja korraldust.
- Lapse arengut kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades lapse pingutusi, saavutusi ning tunnustades lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi.
- Õpetaja ja abiõpetaja koostöös koostatakse vähemalt üks kord õppeaastas lapse arengust kirjaliku kokkuvõtte ning viib lapse arengu toetamiseks vanemaga läbi arenguveestluse, kus:
 - annab vanemale tagasisidet lapse arengust ja õppimise tulemustest;
 - vanem esitab seisukohti ja ootusi lapse arengu suhtes;
 - lepatakse kokku mõlema osapoole edasised tegevused lapse arengu toetamiseks.
- Arenguveestluse tulemused dokumenteeritakse.
- Koolimineva lapse kohta koostab lasteaed koolivalmiduskaardi, milles on kirjeldatud lapse üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade arengutulemused.

9. ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

- Õppekava kuulub analüüsimisele igal õppeaastal pedagoogilistel nõupidamistel ning hoolekogu koosolekutel.
- Ettepanekud lasteaia õppekava täiustamiseks arutatakse läbi pedagoogilisel nõupidamisel ja hoolekogu koosolekutel.
- Lasteaia õppekava kuulub muutmisele seoses:
 - muudatustega riiklikus õppekavas;
 - muudatustega seadusandluses;
 - õpetajate, abiõpetajate ja hoolekogu ettepanekute kinnitamisega.